

Verpest vee

Nog niet zo lang geleden waren het MKZ en de gekkekoeienziekte. In de achttiende eeuw was het de runderpest die de boeren tot wanhoop dreef. Dodelijk voor de beesten, maar ook voor de economie.

Alleen al in 1713-1714 stierven in de provincie Holland driehonderdduizend runderen aan de runderpest. De epidemie van 1740 zorgde in heel Europa voor zo'n drie miljoen slachtoffers. Waren het de vochtige weiden of wilde God de zondige mensen straffen? De gelovigen namen het zekere voor het onzekere en door het hele land klonken op zondag de gebeden door de kerken. Ook meer aardse middeltjes werden gebruikt. De ene dag kregen de zieke dieren bijvoorbeeld rabarbervocht, de volgende raapolie, en de dag daarna een mengsel van wijn, olie en honing.

Maar alleen isolatie kon de ziekte echt stoppen. Toen in november 1744 de runderpest de Nederlandse grens naderde, verbood de provincie Gelderland alle invoer van runderen. Ook rundvlees, koeienhuiden en hooi of stro waar dieren op hadden gelegen, mochten de provincie niet meer in.

Het bleek allemaal vergeefse moeite. Via de koeienmarkt in Hoorn drong de ziekte door tot in Nijkerk. Alle koeien waren binnen 24 uur dood. Pas in 1756 ebde de epidemie even weg; om na een paar jaar weer even onbarmhartig toe te slaan.

'De vreesselijkste van alle bekende ziekten der dieren', noemde een arts in 1845 de runderpest. De vele epidemieën verspreidden zich razendsnel en waren nauwelijks te stoppen. Het enige wat hielp, was de zieke dieren te isoleren en botweg af te slachten.

Import uit besmette gebieden is tegenwoordig streng verboden. De kans dat de ziekte nog een keer zal uitbreken in Nederland is erg klein. Sterker nog: het is de bedoeling dat de runderpest in 2010 wereldwijd is uitgeroeid.

